

کاهش سطح هوشیاری

هوشیاری حالتی از آگاهی عمومی فرد از خود و محیط بوده و شامل توانایی آگاه بودن نسبت به زمان، مکان و شخص می باشد.

هوشیاری حساس ترین نشانگر تغییرات عصبی است . تغییر در سطح هوشیاری معمولاً اولین نشانه از درگیری و آسیب مغزی می باشد.

علل کاهش سطح هوشیاری

- افزایش یا کاهش قند خون (شایع ترین علت)
- افزایش یا کاهش فشارخون
- شوک
- سنکوپ یا غش کردن
- ضربه مغزی
- حمله مغزی
- مرحله بعد از تشنج
- سرمازدگی و گرمزدگی
- مسمومیت (داروها، مواد مخدر و سموم)
- عفونت مغز و ...

در مرحله اولیه ، لازم است تنها میزان کلی سطح هوشیاری را به ترتیب زیر بررسی کنید :

۱- بیمار هوشیار و کاملاً آگاه است و تغییر سطح هوشیاری ندارد.

۲- بیمار گیج است و تغییر سطح هوشیاری دارد.

۳- بیمار بیهوش است.

هنگامی که بیمار دچار تغییر سطح هوشیاری شده است ، ممکن است مکانیزم دفاعی بدن، دیگر قادر به جبران کافی نباشد و منجر به خون رسانی و اکسیژن رسانی ناکافی یا ایجاد مشکلات عصبی یا شیمیایی شده و اثرات نامطلوبی روی مغز گذاشته است.

اقدامات کلی در کاهش سطح هوشیاری

- کمک بخواهید و با اورژانس ۱۱۵ تماس بگیرید.
- نیض بیمار را چک کنید.
- باز بودن راه هوایی بیمار را بررسی کنید.
- وجود تنفس را در بیمار بررسی کنید.
- در صورت نیاز، به بیمار ماساژ قلبی و تنفس دهید.
- به دنبال شواهد و علت کاهش سطح هوشیاری بگردید (از اطرافیان بیمار سؤال کنید).

اقدامات لازم در پایین بودن قند خون

علائم: تاری دید، سردرد، ضعف، لرزش بدن، تعریق، تپش قلب، کاهش سطح هوشیاری (گیجی تا بیهوشی کامل).
اقدامات لازم:

- اگر مصدوم بیهوش نیست و قادر به خوردن می باشد باید یک ماده غذایی شیرین در حالت نشسته به وی بخوراند.
- اگر مصدوم بیهوش است او را روی زمین بخوابانید، پاها را کمی بالاتر قرار دهید و منتظر کادر درمانی باشید تا به وی گلوکز وریدی تزریق کنند.
- اقدامات کلی در کاهش سطح هوشیاری را رعایت کنید.

اقدامات لازم در بالا بودن قند خون

علائم: تنفس بسیار عمیق و سریع، تنفس با بوی استون، کاهش سطح هوشیاری.

- اقدامات کلی در کاهش سطح هوشیاری را رعایت کنید.
- هر چه سریعتر مقدمات انتقال فرد به بیمارستان را فراهم کنید.

اقدامات لازم در بالا بودن فشارخون

- اگر فشار خون به طور ناگهانی و به میزان زیاد بالا رود، خطر خونریزی مغزی و آسیب به بافت مغز وجود دارد.
- علائم: سردرد، خونریزی از بینی، تاری دید، بالا بودن فشار خون (با دستگاه فشارسنج)، کاهش سطح هوشیاری.
- اقدامات لازم:
- آرام نمودن مصدوم و خواباندن وی.
- گذاشتن نیتروگلیسرین زیر زبانی.

اقدامات لازم در پایین بودن فشارخون

- خونریزی زیاد، کار زیاد، خستگی و عدم مصرف مایعات به مقدار کافی، تعریق شدید، تهوع و استفراغ و اسهال شدید می تواند باعث کاهش فشار خون و در صورت پیشرفت منجر به شوک شود.
- علائم: سبکی سر، تاری دید، ضعف و بیحالی، پایین بودن فشارخون (با دستگاه فشارسنج).
- اقدامات کلی در کاهش سطح هوشیاری را رعایت کنید.
- مصدوم را به آرامی روی زمین بخوابانید.
- پای مصدوم را بالاتر از بدن وی قرار دهید.

کاهش سطح هوشیاری

شناسنامه ی بروشور آموزشی	
عنوان	کاهش سطح هوشیاری کد: pm-06-14-A
تهیه کننده	سمیه زارع کارشناس ارشد پرستاری
تایید کننده	کارگروه آموزش به بیمار
سال تهیه : ۱۴۰۱	بازبینی : ۱۴۰۵
منابع:	برونر و سودارث - پرستاری داخلی جراحی (مغز و اعصاب) ۲۰۲۲- http://oldamirhos.semums.ac.ir (2)
پزشک تایید کننده:	
دکتر سیدعلی هاشمی	
ناظر کیفی:	
دکتر سیدعباس رخشا	

اقدامات لازم در حمله قلبی

در حمله قلبی، یکی از رگهای خون رساننده به عضله قلب مسدود می شود.

علایم : درد فشارنده قفسه سینه که به فک یا یکی از دستها یا بین دو کتف منتشر می شود. تهوع، عرق سرد، ضعف شدید و تنگی تنفس از علائم دیگر می باشد.
- کمک بخواهید و با اورژانس تماس بگیرید.
- علایم حیاتی مصدوم را مرتب کنترل کنید و در صورت نیاز ماساژ قلبی و تنفس مصنوعی را انجام دهید.

اقدامات لازم در تشنج

در تشنج فعالیت الکتریکی مغز دچار اختلال می شود.
علل : بعضی بیماری ها، ضربه مغزی، نرسیدن اکسیژن یا قند به مغز و یا مصرف زیاد الکل و ...

علایم : فرد دچار حرکات سریع و غیر طبیعی در اندامها می شود، بیهوش می شود و به زمین می خورد، اندامها سفت می شود و کمر قوس بر می دارد، فک قفل می شود، چشمها خیره شده و از دهان کف خارج می شود، بی اختیاری ادرار یا مدفوع دارد، بعد از چند دقیقه حرکات متوقف می شود و فرد به خواب عمیقی فرو می رود.
اقدامات لازم :

- کمک بخواهید و با اورژانس تماس بگیرید.
- مصدوم را به آرامی روی زمین بخوابانید و مراقب باشید در اثر برخورد با اشیاء اطراف، آسیب بیشتری نبیند. قبل از قفل شدن فک اگر می توانید یک پارچه بین دندانهای مصدوم قرار دهید.

پس از پایان تشنج، راه هوایی را باز و تنفس را بررسی کنید. اگر نفس نمیکشد، تنفس مصنوعی و در صورت نیاز ماساژ قلبی را شروع کنید.

- در صورت خونریزی بیمار، با پانسمان و فشار بر منطقه خونریزی، به کاهش خونریزی در بیمار کمک کنید.

اقدامات لازم در ضربه مغزی

ضربه به سر می تواند باعث آسیب به بافت مغز و رگ های داخل جمجمه شود. فردی که دچار ضربه مغزی شده است را از نظر نخاع گردنی، آسیب دیده فرض کنید و سر و گردن مصدوم را بی حرکت کنید.
علایم : کاهش سطح هوشیاری، تغییر در سایز مردمک یا کاهش واکنش به نور (مردمک بیمار را با چراغ قوه چک کنید)، سرگیجه و سردرد، تهوع، تنفس نامنظم.
- اقدامات کلی در کاهش سطح هوشیاری را رعایت کنید.
- مصدوم را سریعاً به بیمارستان انتقال دهید.

اقدامات لازم در سگته مغزی

در سگته مغزی خونرسانی به قسمتی از مغز مختل شود . سگته مغزی ۲ علت دارد: پاره شدن رگ های مغزی یا مسدود شدن رگ های مغز بوسیله یک لخته.
علایم : ناتوانی در صحبت کردن و قورت دادن آب دهان، کج شدن صورت و ناتوانی در حرکت دادن اندام های بدن، سردرد، بیهوشی به صورت تدریجی یا ناگهانی، هم اندازه نبودن مردمک ها یا گشادی شدید مردمک ها.

اقدامات لازم :

- کمک خواستن و اطلاع به اورژانس
- اگر بیهوش است ، اقدامات کلی در کاهش سطح هوشیاری را رعایت کنید.
- بیمار را بخوابانید. سر او را به یک سمت خم کنید تا آب دهان وی بیرون بریزد.